

Raadsvergadering : 27 oktober 2025

Voorstelnummer : Z-25-160728/D/25/383621

Onderwerp : **Raadsvoorstel Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen**
Stadskanaal, 9 oktober 2025

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de concept Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen.
 2. Geen zienswijze af te geven op de concept Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen.
-

Aan de raad

Inleiding

De afgelopen jaren is de samenwerking in Oost-Groningen geleidelijk aan steeds intensiever geworden. Aansprekende voorbeelden hiervan zijn de Regionale Agenda Oost-Groningen, de strategische visie op de vrijetijdseconomie Oost-Groningen, de Regio Deal Oost-Groningen I en het Masterplan Oost-Groningen. Zoals bekend hebben de vijf Oost-Groninger gemeenten dit jaar met het Rijk een Regio Deal Oost-Groningen II voor de periode 2025 tot en met 2028 afgesloten. Om de samenwerking binnen Oost-Groningen verder te professionaliseren wordt voorgesteld om deze samenwerking vorm te geven in een zogeheten 'regeling zonder meer' op basis van artikel 1 van de Wet gemeenschappelijk regeling. Als bijlage 1 is het ontwerp van de Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Oost-Groningen toegevoegd.

Deze samenwerkingsorganisatie wordt opgezet om op professionele wijze uitvoering te geven aan de Regio Deal Oost-Groningen II. De Regio Deal Oost-Groningen II is een investeringsprogramma van € 25 miljoen met inzet op de thema's Gezond en gelukkig leven, Leven Lang Ontwikkelen en Veilige en Leefbare dorpen en wijken.

De Gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Oost-Groningen is om verschillende redenen gemaakt:

- Als eerste is het nodig om de regionale samenwerking te formaliseren en te komen tot geldige besluiten met mandaat vanuit alle betrokken gemeenten.
- Ook zorgt de regeling voor meer structuur in het besluitvormingsproces om regionaal uitvoering te geven aan de ambities. Hierin is de positie van de colleges van burgemeester en wethouders en de gemeenteraden goed gewaarborgd.
- Met deze regeling wordt een programmaorganisatie opgezet die onder directe aansturing van de gemeenten valt en die ervoor zorgt dat kennis en kunde zoveel mogelijk vanuit de gemeente gefaciliteerd wordt.
- De regeling geeft de mogelijkheid aan de vijf colleges om de opdracht voor de programmaorganisatie verder uit te breiden met andere regionale regelingen of programma's.
- Met de programmaorganisatie wordt een team verantwoordelijk voor de Oost-Groningse inzet en communicatie richting Provincie en Rijk.

Deze formalisering biedt een stevige basis voor efficiëntere afstemming, gezamenlijke uitvoering en versterking van de bestuurskracht binnen de regio. Daarnaast heeft de samenwerkingsregeling meerwaarde voor de toekomstbestendigheid en biedt het versterking voor de gezamenlijke uitvoering.

De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen is tot stand gekomen in afstemming met de strategisch adviseurs, de juridisch adviseurs, de gemeentesecretarissen, de burgemeesters van de vijf Oost-Groninger gemeenten en het huidige programmabureau Oost-Groningen. Op 20 mei 2025 is er een gezamenlijke bijeenkomst geweest met de vijf colleges van Oost-Groningen waarin deze regeling ook is afgestemd.

Beoogd effect

Het formeel borgen van de samenwerking in Oost-Groningen via een 'regeling zonder meer' volgens de Wet gemeenschappelijke regelingen

Argumenten

- Hiermee formaliseren en professionaliseren we de programmaorganisatie*
Met de start van de Regio Deal Oost-Groningen II en de afronding van de Regio Deal Oost-Groningen I is dit een goed moment om de programmaorganisatie door te ontwikkelen. Met deze regeling zorgen we voor de formalisering van de besluitvorming en kan de programmaorganisatie de professionaliseringsslag maken die nodig is om in de toekomst een betrouwbare regionale samenwerkingsorganisatie te zijn.
- Hiermee bestendiging we regionale samenwerking*
De regio Oost-Groningen heeft een lange historie van samenwerking, met onder andere het Regiobureau Oost-Groningen. De samenwerking is na opheffing van het Regiobureau doorgegaan op thematisch niveau, zoals op onderwijs, arbeidsmarkt en met de Regio Deal Oost-Groningen I. Door het aangaan van een 'regeling zonder meer' wordt een juridische basis gegeven aan de regionale samenwerking. De beoogde samenwerking leidt niet tot een overdracht van bevoegdheden en heeft geen arbeidsvoorwaardelijke consequenties voor medewerkers.
- Hiermee leggen we het eigenaarschap bij gemeenten*
Met het aangaan van deze regeling spreken gemeenten ook de ambitie uit om de programmaorganisatie zoveel mogelijk te laten bestaan uit ambtenaren van de Oost-Groningse gemeenten. Hierdoor blijft kennis en kunde beter bewaard binnen de gemeentelijke organisaties en is er minder afhankelijkheid van ZZP'ers of detacheringsbureaus.
- Hiermee kunnen we uitvoering geven aan regionale ambities en inspanningen*
Het maken van goede afspraken in een regeling zorgt voor begrip, duidelijkheid en een basis om toekomstige (Rijks)programma's te laten landen in de regio. Te denken valt aan (mogelijke) middelen van Nij Begun, Volkshuisvestingsfonds en het Nationaal Programma Vitale Regio's. Dit leidt tot extra inspanningen in de regio die bovenop de reguliere gemeentelijke taken komen. Een regionale programmaorganisatie verlicht de (toekomstige) druk op de gemeentelijke organisaties. Bovendien toont de regio zich met een stabiele programmaorganisatie als een sterke samenwerkingspartner richting Rijk en provincie Groningen en kan dit een aantrekkelijke werking hebben op aanvullende middelen voor Oost-Groningen. De programmaorganisatie begint met de Regio Deal Oost-Groningen II maar dit kan, bij instemming van alle colleges, worden uitgebreid met andere regelingen of programma's. Dit onderzoeken en inventariseren de Oost-Groningse gemeenten gezamenlijk.
- Deze Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen is een logisch gevolg uit het Masterplan Oost-Groningen om de samenwerking in Oost-Groningen verder te professionaliseren*
Op maandag 16 september 2024 is het Masterplan Oost-Groningen opiniërend besproken in de gemeenteraadscommissie van Stadskanaal. Alle partijen waren enthousiast over de inhoud van het plan en de wijze van organiseren. Ook de andere Oost-Groninger gemeenten hebben de inhoud van dit plan onderschreven. In dit plan hebben de gemeenten afgesproken om de samenwerking in Oost-Groningen op een zo juridisch 'licht' mogelijke wijze te organiseren. De Gemeenschappelijke Regeling Samenwerking Oost-Groningen die nu voorligt voldoet hieraan. Wij stellen uw raad dan ook voor om geen zienswijze in te dienen.

Aandachtspunten

De samenwerkingsregeling vraagt om een commitment voor de komende jaren, waarin verantwoordelijkheden worden vastgelegd. De verantwoordelijkheden zoals die in de regeling beschreven staan moeten binnen elke gemeentelijke organisatie goed landen om van de samenwerking tot een succes te maken. Om tot een goede samenwerking en inbedding van de nieuwe werkwijze te komen is het daarom van belang dat de samenwerking jaarlijks geëvalueerd wordt. Dit is in de regeling opgenomen. Samenwerking betekent dat aan de gedeelde ambities vanuit de Agenda voor Oost-Groningen en het Masterplan Oost-Groningen inhoud wordt gegeven.

Dit betekent dat een deel van de gemeentelijke beslissingsruimte wordt opgegeven in het vertrouwen dat men er samen meer voor terugkrijgt. Dit betekent dat gemeenten elkaar ook iets moeten gunnen om er samen beter van te worden.

Aanpak/uitvoering/voortgang

De gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Oost-Groningen is gebaseerd op artikel 1, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen. In het kort komt het er op neer dat de volgende procedure moet worden doorlopen:

Stap 1:	Het college van burgemeester en wethouders besluit tot vaststelling van de ontwerpregeling en biedt die aan de gemeenteraad aan voor een zienswijze.
Stap 2	Het college van burgemeester en wethouders betreft de eventuele zienswijze bij de vaststelling van de ontwerpregeling en biedt het concept vervolgens aan de gemeenteraad aan voor toestemming.
Stap 3	Het college van burgemeester en wethouders besluit na toestemming van de gemeenteraad tot definitieve vaststelling van de regeling.
Stap 4	Regeling treedt in werking na publicatie.

Onder het kopje juridische consequenties staat uitgebreider de formele procedure volgens de Wet gemeenschappelijke regeling beschreven. Deze procedure wordt in alle vijf de Oost-Groninger gemeenten doorlopen.

Het instemmen met dit voorstel heeft als gevolg dat er in eerste instantie een programmabureau aan de slag gaat met de uitvoering van de Regio Deal Oost-Groningen II. De mogelijkheid bestaat om hier in de toekomst andere regelingen of programma's aan toe te voegen. Er wordt inzet verwacht van colleges om als bestuurlijk opdrachtgever te fungeren, gemeentesecretarissen als ambtelijk opdrachtgever voor het programmabureau, en ambtelijke ondersteuning in de vorm van stuurgroepen, managers-overleggen en projectgroepen. De gemeente Oldambt treedt op als penvoerder, waarbij zij verantwoordelijkheid krijgt voor de uitvoering van de taken van het programmabureau. De gemeenten zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de organisatie van de samenwerking in Oost-Groningen en in het verlengde daarvan de organisatie van het programmabureau.

De gemeenteraad wordt tweemaal per jaar geïnformeerd over de voortgang van de Regio Deal II Oost-Groningen in de vorm van een uitvoeringsprogramma en een jaarverslag.

Communicatie

Algemeen

Het voorstel is openbaar. Bij definitieve instemming met het voorstel wordt er een bredere communicatie uitgebracht over het bestendigen van de Oost-Groninger samenwerking. Dit wordt gecoördineerd door de gemeente Oldambt als penvoerder. In de uitvoeringsfase verzorgt het programmabureau de communicatie

Betrokkenheid (externe) partners

Het Rijk en de provincie Groningen zijn partners in de Regio Deal Oost-Groningen II. Voor hen is het van belang dat de Oost-Groninger gemeenten door middel van een regeling een stabiele programmaorganisatie ontwikkelen om uitvoering te geven aan de Regio Deal en eventuele andere regionale inspanningen. Zij zijn op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de regeling. Daarnaast worden deze partijen alsook samenwerkingspartners uit de regio betrokken bij stuurgroepen, managers-overleggen en/of projectgroepen bij de uitvoering van de taken die beschreven staan in de regeling.

Juridische consequenties

De gemeenschappelijk Regeling Samenwerking Oost-Groningen is gebaseerd op artikel 1, eerste lid van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Op grond van artikel 1, tweede lid van de WGR dienen de colleges het ontwerp naar de gemeenteraden te sturen. De gemeenteraden kunnen bij de colleges binnen acht weken na ontvangst van het ontwerp hun zienswijze geven over het ontwerp (artikel 1, derde lid WGR). Op grond van artikel 1, vierde lid WGR gaan de colleges niet over tot het treffen van een regeling dan nadat toestemming is verkregen door de raden. Toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Kosten, baten, dekking en subsidies

De kosten van deze samenwerking worden in eerste aanleg gedekt uit het budget van de Regio Deal II. Mocht dit ontoereikend zijn dan worden deze kosten na voorafgaand overleg/instemming van de deelnemende gemeenten in rekening gebracht bij de deelnemende gemeenten via de verdeelsleutel 'aantal inwoners per gemeente' op 1 januari van het voorgaande jaar conform, de CBS-statistiek .

Standpunt Participatieraad, commissies en/of OR

Niet van toepassing.

Bijlagen

1. Concept Gemeenschappelijke regeling Samenwerking Oost-Groningen

Burgemeester en wethouders

de heer G.J. van der Zanden
secretaris

de heer K. Sloots
burgemeester